

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

„Zöldítés” 2015

Madarász István

agrárgazdaságért felelős államtitkárság
Földművelésügyi Minisztérium

istvan.madarasz@fm.gov.hu

KAP új célkitűzései (2014-2020)

1. Életképes élelmiszertermelés:

a mezőgazdasági jövedelmek és a szektor versenyképességének javítása.

2. Természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás:

a mezőgazdaság által előállított közjavak ellentételezése és ösztönzése.

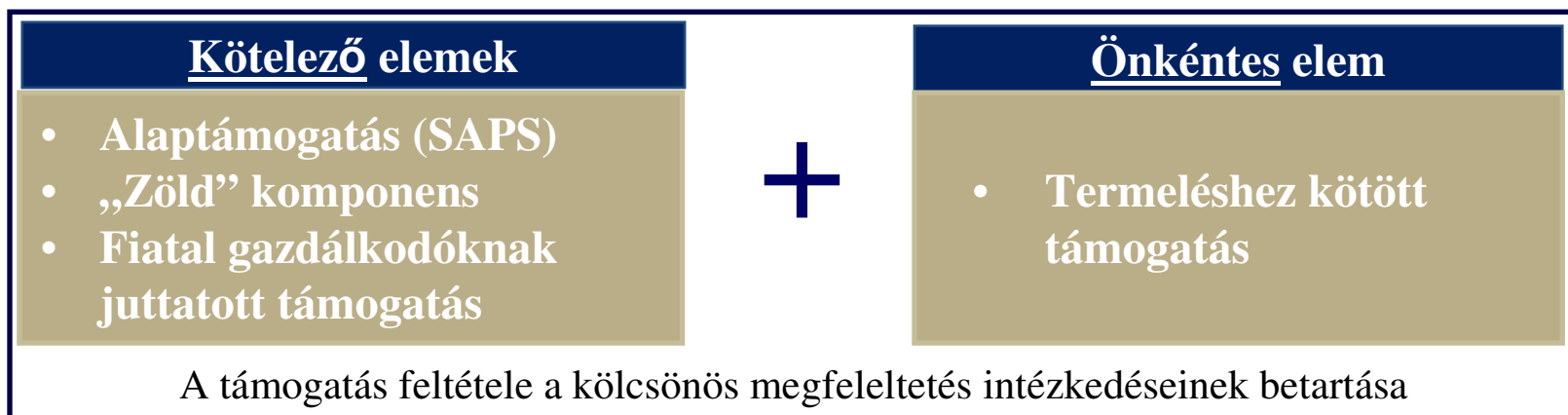
3. Kiegyensúlyozott területi fejlődés:

a vidéki közösségek és vidéki munkahelyek fenntartása.

A közvetlen támogatások új rendszere Magyarországon

Degresszivitás

Degresszivitás

VAGY

Az ország számára önkéntes, a gazdák számára választható elem

A kisgazdaságok számára kialakított egyszerűsített támogatási rendszer

A közvetlen támogatások új rendszere

- **Maradványelv** érvényesülése: a SAPS fajlagos értéke a **tagállami pénzügyi boríték és az egyéb** alkalmazott kötelező és önkéntes **elemek függvénye.**

Tagállami nemzeti boríték (100%)	
- Zöldítés	(30,00%)
- Fiatal gazdák	(0,62%)
- Termeléshez kötött	(13,00%)
- Termeléshez kötött fehérje	(2,00%)
- Kisgazdaságok (növekmény)	(0,55%)
Alaptámogatás (SAPS)	(53,83%)

A közvetlen támogatások várható értékeinek* alakulása

Támogatási jogcím	Várható támogatási összeg
SAPS + zöldítés:	226 €/hektár (144,7+81,3 €) (67 800 forint/ha(43 410 + 24 390))
Fiatal gazdák kiegészítő támogatása:	67,5 €/hektár 20 250 forint/ha
Termeléshez kötött támogatások:	ágazattól/teljesítménytől függő (összesen 201,9 M €/év 60,57 milliárd forint/év)
Kisgazdaságok egyszerűsített egyösszegű támogatása: (Kerekítés 500 €-ig, 500-1250 € között annyi támogatás, mint amennyi a normál rendszerben járna.)	max. 1250 €/év/termelő (375 000 forint/év/termelő)

* Becsült értékek 300 HUF/EUR árfolyamon számolva

Alaptámogatás (SAPS elven működő területalapú támogatás) I.

- **Legfontosabb eredmény:** a jelenlegi SAPS rendszer elvén alapuló alaptámogatási rendszer továbbvihető 2020 végéig, egységes hektáronkénti átalánytámogatást kaphat minden olyan gazdálkodó, aki az adott évben támogatási kérelmet nyújt be.
- A közvetlen kifizetéseket minimum korlátja:
 - legalább 1 hektár SAPS jogosult terület,
 - vagy ha a támogatást kérelmező állatokra vonatkozó termeléshez kötött támogatásban részesül, de nincs 1 ha SAPS jogosult területe, akkor 100 EUR támogatás a minimum.

Alaptámogatás (SAPS elven működő területalapú támogatás) II.

- Kizárólag az **aktív gazdák** jogosultak közvetlen támogatásra:
 - mezőgazdasági tevékenységet folytat;
 - nincs a negatív listán.
- **Negatív lista** (Magyarország nem élt a bővítés lehetőségével): repülőterek, vasúti területek, vízművek, kereskedelmi ingatlanok, állandó sportterületek és rekreációs területek.

„Zöld” komponens

- **Kötelező a tagállam és a gazdák számára is**, a közvetlen kifizetési nemzeti keretösszeg **30%-a** (a zöldítés is átalánytámogatás, értéke minden termelőnél egyforma!!).
- Általános érvényű (kivéve kisgazdálkodók) minden gazdálkodó számára, évenkénti és nem szerződéses formájú.
- A kölcsönös megfeleltetés követelményein túlmutat.
- Az **ökológiai tanúsítvánnyal** rendelkező és az átállás alatt lévő területek automatikusan jogosultak a zöldítés támogatásra.
- **Feltételei:**
 - tárgyévben termesztett **növények diverzifikálása** (összes nem állandó kultúrával borított szántóterületre);
 - **állandó gyepek fenntartása**;
 - **ökológiai célterület fenntartása** (összes nem állandó kultúrával borított szántóterületre);

Állandó kultúra meghatározása

Állandó kultúra: Az állandó gyepterülettől eltérő, vetésforgón kívül termesztett kultúrák, amelyek öt vagy ötnél több évig foglalják el a földterületet, és ismétlődően termést hoznak, ideértve a faiskolákat és a rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvényt is.

Példák:

- Legjellemzőbb gyümölcsök: alma, körte, cseresznye, kajszli, őszibarack, dió, szilva stb...
- Kisebb jelentőségű fajok: birs, naspolya, áfonya, homoktövis stb...
- Gyógynövények: levendula, hárs, fekete ribizli levele, orvosi zsálya stb...

„Zöld” komponens I. – Terménydiverzifikáció I.

- Nem ugyanazt jelenti, mint a vetésváltás: a vetésváltás = időbeliség; terménydiverzifikáció = térbeliség.
- Követelmények:
 - **10 ha alatt 1 növény;**
 - **10 ha szántó felett 2 növény (különböző nemzetség)** (a fő növénykultúra a szántó terület legfeljebb 75%-át foglalhatja el);
 - **30 ha szántó felett 3 növény (különböző nemzetség)** termesztésének kötelezettsége (a fő növénykultúra nem teheti ki a szántóterület több, mint 75 %-át, továbbá a két fő növénykultúra együttesen nem érheti el a szántóterület több, mint 95 %-át);
 - A **őszi** és a **tavaszi** terményeket különböző növénykultúráknak kell tekinteni, még abban az esetben is, ha ugyanahhoz a nemzetséghez tartoznak.
 - Bármely egy nemzetségbe tartozó faj külön kultúrának tekintendő a következő növénycsaládokban:
 - **káposztafélék** (pl.: karalábé, fejes káposzta, őszi káposzta repce),
 - **burgonyafélék** (burgonya, dohány, paradicsom, fűszerpaprika, padlizsán),
 - **kabakosok** (sütőtök, uborka, görögdinnye) esetében.

„Zöld” komponens I. – Terménydiverzifikáció II.

Terménydiverzifikáció alól mentesülő üzemtípusok:

1. Amennyiben szántóterületének egészen a növénytermesztési ciklus jelentős részében rizst vagy indiánrizst termel.

2. Amennyiben szántóterületének több, mint 75%-a

- parlagon hagyott terület, vagy ideiglenes gyep, vagy egyéb egynyári takarmánynövény, vagy az előzőek kombinációja;
- és a fennmaradó szántóterület nem haladja meg a 30 hektárt;

3. Amennyiben a támogatható mezőgazdasági területének több, mint 75%-a

- állandó gyep, vagy ideiglenes gyep, vagy egyéb egynyári takarmánynövény, vagy rizs, indiánrizs, vagy az előzőek kombinációja;
- és a fennmaradó szántóterület nem haladja meg a 30 hektárt;

4. Amennyiben az adott évben bejelentett szántóterület több, mint 50%-át a mezőgazdasági termelő az előző évi egységes kérelmében nem jelentette be és a szántóterület egészen az előző naptári évtől eltérő növényeket termeszt.

„Zöld” komponens II. – Állandó gyepterület

- A 2012. évi bázishoz viszonyítva csak **5%-ban csökkenhet** az állandó gyeppek nagysága;
- **Tagállami szintű monitoring**, de a **visszaállítás a mezőgazdasági üzemek szintjén** jelent kötelezettséget;
- **Visszaállítási kötelezettség** az állandó gyepterületté való visszaalakításra vonatkozik, olyan földterületek esetében ahol a korábbi időszakban állandó legelőként vagy állandó gyepterületként használt földterületet valamilyen más célú földterületté alakították át;
- **Natura 2000 gyeppek** más célú földterületté alakítása **tiltott!**

„Zöld” komponens III. – Ökológiai jelentőségű terület (EFA)

- Csak **15 ha szántó felett kötelező**;
- A **bevezetés kétlépcsős**: 2015-től a szántóterület 5%, majd egy 2017. évi felülvizsgálattól függően akár 7%;
- A célterületként elszámolható területnek **nem kell támogatható területnek lennie, és lehetőség nyílik a szomszédos nem saját kezelésben lévő EFA területek elszámolására is!**
- Magyarországon elszámolható az ökológiai jelentőségű terület teljes köre, az itthon nem jellemző kőfal kivételével;

„Zöld” komponens III. – Ökológiai jelentőségű terület (EFA)

Az ökológiai fókuszterület fenntartása alól mentesülő üzemtípusok:

1. Amennyiben szántóterületének több, mint 75%-a:

- parlagon hagyott terület; vagy ideiglenes gyep; vagy egynyári takarmánynövény; vagy hüvelyes növény; vagy az előzőek kombinációja;

- és a fennmaradó szántóterület nem haladja meg a 30 hektárt.

2. Amennyiben a támogatható mezőgazdasági területének több, mint 75%-a

- állandó gyep; vagy ideiglenes gyep; vagy egyéb egynyári takarmánynövény; vagy rizs, indiánrizs; vagy az előzőek kombinációja;

- és a fennmaradó szántóterület nem haladja meg a 30 hektárt.

Zöld” komponens III. – Ökológiai jelentőségű terület

Magyarországon elszámolható ökológiai jelentőségű terület (EFA-területek)

- a) **parlagon hagyott földterület:** adott évben a termesztésből kivont terület, ahol a HMKÁ követelményei teljesülnek;
- b) **teraszok:** Mo.-n szántóterületen nem jellemző;
- c) **tájképi elemek:** (1) fás szárú növényzettel borított sávok; (2) elszigetelten álló fák; (3) fasor; (4) fa- és bokorcsoport; (5) táblaszegély; (6) tavak; (7) vizes árkok;
- d) **védelmi sávok:** A HMKÁ jogszabályban meghatározott védelmi sávok ismertethetők el ökológiai célterületként.
- e) **agrár-erdészeti hektárok:** Az EMVA-ból finanszírozott támogatással létrehozott agrár-erdészeti hektárok.
- f) **erdőszélek:** Olyan min. 1 és max. 10 m közötti, erdővel határos támogatható sávok, melyeken végezhető mezőgazdasági termelés.
- g) **rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvényel beültetett területek:** őshonos fajokból létrehozott sarjerdő, amelyeken nem használnak ásványi műtrágyát és/vagy növényvédő szereket;
- h) egyes erdősített területek: EMVA támogatásból erdősített területek;
- i) **ökológiai jelentőségű másodvetés:** a főnövény betakarítása utáni és a következő főnövény előtt legalább két fajból vetett növény-állomány;
- j) **nitrogénmegkötő növényekkel beültetett területek;**

A rendelkezésre állás jelentése

- **Szántóterületen elhelyezkedő (HMKÁ védett tájelemek) EFA** elemek esetében a jogszerű földhasználattal bizonyítást nyer, hogy a föld használójának joga van az adott elemet elszámolni;
- **Jellemzően a szántóval határos egyes tájelemek** elszámolhatók akkor is ha azokra a gazdálkodónak nincs jogszerű földhasználata, de ökológiai externális hasznait élvezzi, vagyis „rendelkezésére áll”;
- Fás szárú növényzettel borított sávok, fasor, fa és bokorcsoport, táblaszegély, vizes árkok esetében kell alkalmazni a rendelkezésre állás szabályát;
- Nem állnak a rendelkezésre a tájelemek, ha annak vagyongazdálkodója április 15.-ig a megfelelő nyomtatványon az MVH felé jelzi, hogy nem járul hozzá;

A rendelkezésre állás jelentése

- A vagyonkezelő/tulajdonos **kérésére** a tájelem területét bejelentő gazdálkodó köteles a rendelkezésre álló területen elvégezni a parlagfű és más veszélyes gyomok elleni védekezést, továbbá elszállítani a szilárd hulladékot.
- Két gazdálkodó ugyanazt a rendelkezésre álló területet jelenti be az egységes kérelemben EFA területként, úgy az MVH
 1. Tiltólista vizsgálata – ha ez nem dönti el a kérdést, akkor,
 2. Földhasználat ellenőrzése– ha ez sem dönti el a kérdést, akkor,
 3. Tulajdoni lap ellenőrzése– ha ez nem dönti el a kérdést, végül
 4. Kerületi arányosítás módszerével osztja fel az igénylők között az EFA területét;

Az EFA területeken elszámolható fajok listája

Rövid rotációs idejű sarjerdő	Ökológiai jelentőségű másodvetés	Nitrogénmegkötő növények	
Fehér nyár	Lóbab	Somkóró	Perzsahere
Fekete nyár	Szegletes lednek	Szegletes lednek	Görögszéna
Szürke nyár	Takarmánybükköny	Csicseriborsó	Lóbab
Rezgőnyár	Hajdina	Tarka koronafürt	Pannonbükköny
Fehér fűz	Facélia	Keleti kecskeruta	Tavaszi bükköny
Kosárfonó fűz	Alexandriai here	Szarvaskerep	Szöszösbükköny
Mézgás éger	Cirok	Fehér virágú csillagfűt	Szója
Magas kőrís	Kerti zsázsa	Sárga virágú csillagfűt	Közönséges vagy veteménybab
Keskenylevelű kőrís	Csillagfűt	Kék virágú csillagfűt	Lencse
Korai juhar	Somkóró	Lucerna	Zöldborsó
	Perzsahere	Baltacim	Sárgaborsó
	Szöszösbükköny	Takarmányborsó	
	Bíborhere	Bíborhere	
	Olaszperje	Vöröshere	
	Olajretek	Fehérhere	
	Fehérmustár		
	Takarmányrepce		
	Zöld rozs (beszántás kalászolás előtt)		
	Bíborhere		
	Vöröshere		
	Fehérhere		
	Lucerna		

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Ökológiai jelentőségű területek átváltási és súlyozási tényezői

Ökológiai célterület	Átváltási tényező	Súlyozási tényező	Ökológiai jelentőségű terület nagysága
Parlagon hagyott terület (egység: 1 m ²)	n.a.	1	1 m ²
Teraszok (egység 1 m)	2	1	2 m ²
Fás szárú növényzettel borított sávok (egység 1 m)	n.a.	2	2 m ²
Magányosan álló fák (db fa)	20	1.5	30 m ²
Fasor (egység 1 m)	5	2	10 m ²
Fa – és bokorcsoport (egység: 1 m ²)	n.a.	1.5	1.5 m ²
Táblaszegély (egység 1 m)	n.a.	1.5	1.5 m ²
Tavak (egység: 1 m ²)	n.a.	1.5	1.5 m ²
Vizes árkok (egység 1 m)	n.a.	2	2 m ²
Egyéb tájjelemek (egység: 1 m ²)	n.a.	1	1 m ²
Vízvédelmi sávok (egység 1 m)	n.a.	1.5	1.5 m ²
Agrár-erdészeti hektárok (egység: 1 m ²)	n.a.	1	1 m ²
Erdőszelek mentén lévő támogatható hektársávok (egység 1 m)			
ebből termelés alatt nem álló	n.a.	1.5	1.5 m ²
termelés alatt álló	n.a.	0,3	0,3 m ²
Rövid rotációs idejű sarjerdő (egység: 1 m ²)	n.a.	0,3	0,3 m ²
Erdősített területek (egység: 1 m ²)	n.a.	1	1 m ²
Ökológiai jelentőségű másodvetés (egység: 1 m ²)	n.a.	0,3	0,3 m ²
Nitrogénmegkötő növények (egység: 1 m ²)	n.a.	0,7	0,7 m ²

Zöldítési szankció

Szankció bevezetése többlépcsős:

	Csökkentés, levonás, amely a zöldítési támogatás összegét érintheti	Szankció, amely egyéb jogcímek támogatási összegét érinti
2015 és 2016	A nem megfelelés arányában kerül megállapításra	-
2017		20%
2018-tól		25%

Kommunikáció és tájékoztató

- ✓ Elkészült a zöldítési rendelet, jelenleg aláíratási engedélyre vár, megjelenése heteken belül várható;
- ✓ Elkészült a Zöldítési Gazdálkodói Kézikönyv, mely elérhető az FM, NAK honlapján:
<http://www.kormany.hu/hu/foldmuvelesugyi-miniszterium/agrargazdasagert-felelos-allamtitkarsag/hirek/megjelent-a-zoldites-gazdalkodoi-kezikonyv>
- ✓ Az MVH márciustól képzí a falugazdászokat az egységes kérelem megváltozott felületéről;
- ✓ A NAK országos előadássorozatot tart a zöldítés tartalmáról;

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

